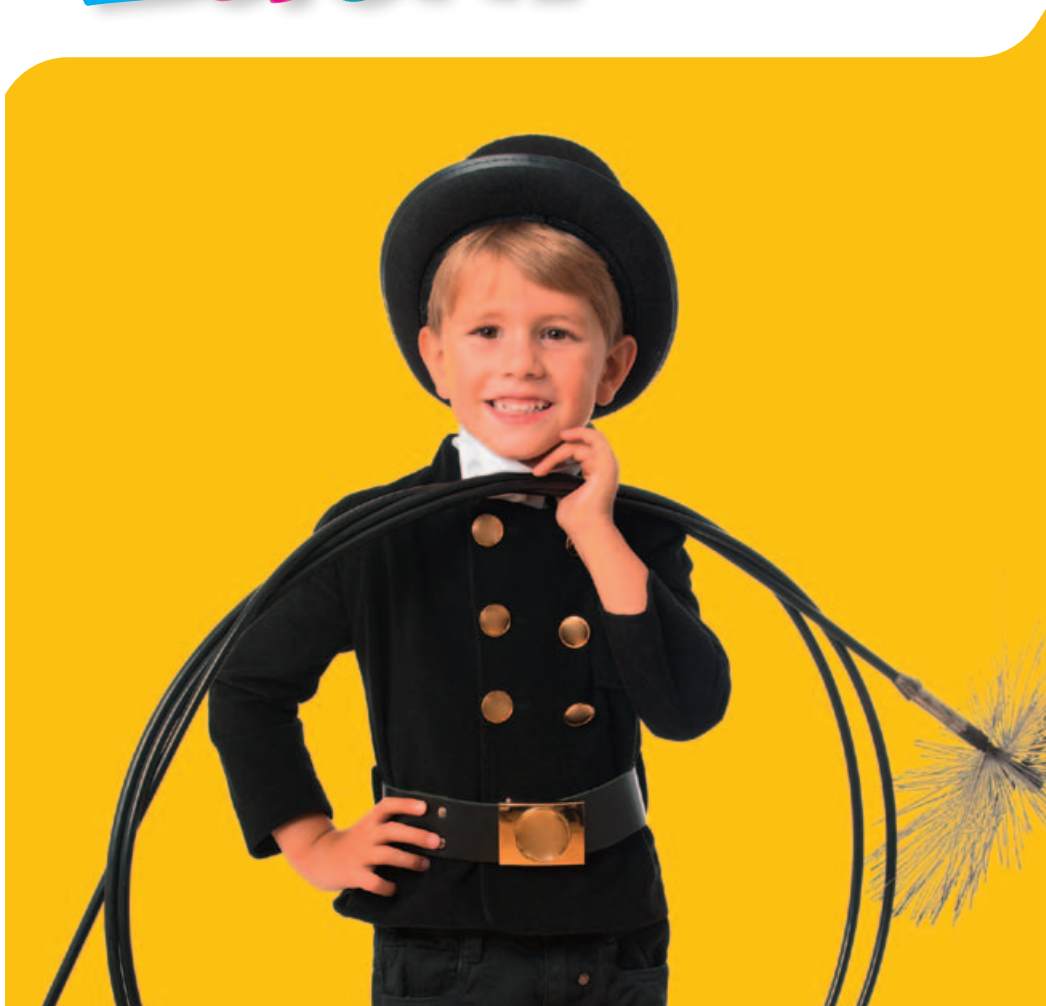

Lutki

za kubłarki a kubłarjow

2024 | 3

Witamy Witka z kófra

Sceniski dialog z naručnej klanku za (młódše) serbsce wuknjace džěći

kubłarka: »Njedawno sym na łubi tutón kófer namakała. Hladajće, kak zapróšeny je! Pójće, chcemy proch wotduć!«, *džěći duja, kubłarka kašluje*

kubłarka: *kófer počěžkać*, »Hm, kófer njeje přecežki ... Što drje so w kófru chowa?«

džěći hódaja; snano tež jedne džěčo namjetuje, do kófra pohladnyć

kubłarka: »Što, ty měniš, zo dyrbymy cyle jednorje raz zhromadnje do kófra pohladnyć? Njeje da to strašnje?«

džěći: »Ně!«

kubłarka: »Potajkim, ja nětko kófer wočinju, haj?«

džěći: »Haj!«

kubłarka: »Nó derje, hdyž měniće ...«

kedźbliwje kófer wočinić a Witka wučahnyć

Witko: »Eh, halo? Hdže da ja tu sym?«

kubłarka: »Dobry dzeń! Ty sy tu pola nas w pěstowarni, w našej Witaj-skupinje. Ale štó da ty sy?«

Witko: »Dobry dzeń! Ja sym Witko! Witko, takle rěkam ja! A ja rady spěwam! To přińdže mi hnydom jedyn spěw do mysli:

Witko zanjese 1. štučku spěwa »Wi-, Wi-, Wi-, Wi-, Witko«

kubłarka: »Prima, Witko, ty pak sy nam rjenje zaspěwał!«

Witko: »Džakuju. Ale praj raz, kak da ty rěkaš?«

kubłarka: »Ja rěkam ... [mjeno].«

Witko: »A kak rěkaja tute małe palčiki w kole?«

kubłarka: »Ale Witko, to tola njesu palčiki, to su džěči! Prašej so džěči sam za jich mjenom!«

Witko: »Dobra ideja, to sčinju!«

Witko so w kole někotre dobrowólne džěči za mjenom praša.

(Jeli su strachoćiwe džěči pódla, njech tute njenarěči – někotre džěči so klanki spočatnje boja.)

1. hra »Mjeno mjetać«

Witko: »Ow, wy pak sće lube džěči! Chcemy sej hru zahrać? Ja rěkam Witko.«

Džěči, w kole sedžo, podawaja abo přikuleja sej mjehki bul. Džěčo, kotrež dóstanje bul do ruki, so předstaji: »Ja rěkam ... [mjeno].« abo: »Ja sym ...«, a da jón dale.

rozšěrjena warianta:

Džěčo so předstaji. Potom pyta z wočomaj kontakt k druhemu džěsću a so tute za jeho mjenom praša: »A kak rěkaš ty?« abo »A što sy ty?«. Na to jemu bul přičisnje. To so tak dołho wospjetuje, doniž njeje kóžde džěčo raz na rjedže było.

2. džěči ličić

Witko: »Aha, nětko znaju naše mjena! A kelko džěči da docyla sće? Ja raz liču: 1, 2, 4, 3, 8, ... eh ně, to njetrjechi ...«

kubłarka: »Owjej, mój luby Witko. My ći radšo pomhamy. Ličimy wšitcy zhromadnje: 1, 2, 3, ... 16. Kelko džěči smy? Prawje, 16.«

(z gestu wšitkich zaprijeć)

Witko: »Aha, nětko wěm, zo sće 16 džěči. Tak wjele! A kelko holcow (hólcow) sće?«

Snano chce jedne džěčo holcy (hólcow) ličić.

Wuličenka – nonsensowe hrónčko z ličbami

Jedyn, dwaj – papagaj.
Tři a štyri – što wón dyrbi?
Pječ a šěsć – pampuch zjěsć.
Sydom, wosom – lećeć na štom.
Džewječ, džesać – pjerja česać.
Sčesany – zhub so ty!

Jedyn, dwaj, tři, štyri

po melodiji: »Häschen in der Grube« | tekst: Weronika Butendeichowa

Je- dyn, dwaj, tři, šty - ri, pjeć, šěść, sy-dom, wo-som,
dže-wjeć, dže-sać por-sći-kow chěťř sej py-ta do-bry schow.
Hla - daj - će! Hla - daj - će! Scho - wa - ne!

pohiby:

1, 2, 3 ...10

chěťř sej pyta dobry schow.

||: Hladajće! :||

Schowane!

→ wotpowědne mnóstwo porstow pokazać

→ porsty rejować dać

→ na 1. a 2. zložku placnyć, na 3. ruce pokazać

→ ruce za chribjetom chować

warianta za předšulske džeći:

Jedyn, dwaj, tři, štyri, ||: pjeć, šěść, sydom, wosom, :||

džewjeć, džesać porstow mam, ličić móžu hižo sam.

||: Wuknyć chcu, :|| do š'le du!

Zakónčenje

Wšitcy steja w kole, přimnu so za ruku a spěwaja na melodiju »Jank pod hajkom woraše«
sčěhowacy tekst:

Witko nětko mučny je

po melodiji: »Jank pod hajkom woraše« | tekst: Weronika Butendeichowa

Wit-ko nět-ko muč-ny je, w kó-fru so tuž scho-wać chce.
„Rje-nje bě po-la was, hi-žo bór-ze přiń-du zas!“

Witko:

»Božemje!« da wšitkim džećom k rozžohnowanju ruku

»Huuui!« a skoči do kófra.

Hra za (lěpše) zeznaće

Powitamy so ze swojim cyłym čětom

material: hudźba

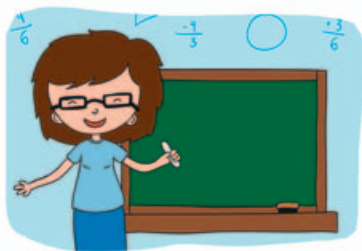
Džěći pohibuja so po hudźbje swobodnje w rumnosći. Hdyž hasnjeće hudźbu, stupitej so přeco dwě džěsći hromadže, kotrejž stejitej runje blisko sebje. Džěći maja so w porikach na wšelake wašnje postrowić a při tym »Dobry dzeń« rjec. Formy powitanja móhli być:

- sej ruce dać
- sej přinygnyć
- pozběhnjenej ruce »wotplacnyć«
- sej do wucha šeptnyć
- so z čołomaj, kolenami abo zadkomaj dótknyć
- so jako elefant powitać (sej z jednej ruku za nós přimnyć, druhu ruku jako trubu přesunýć)
- jako palčik do čapawki hić a sej přikiwać
- so jako hober na špicky stupić a sej z pjasću hrozyć

Štó je wučerka?

Wšitke džěći sedža w kole. Jedne džěčo dže won před durje. Nětko wuzwola džěći jedne džěčo jako wučerja abo wučerku, wšitke tamne su šulerjo. Džěčo přińdže zaso nutř a kroči w kole. Cil je, wučerku resp. wučerja namakać, za to ma maksimalnje pjeć pospytow. Džěčo so praša: »**Ja rěkam ...** [mjeno]. **A kak rěkaš ty?**« Šuler resp. šulerka rjeknje: »**Ja rěkam ...** [mjeno].« Wučer resp. wučerka pak rjeknje: »**Ja rěkam knjez/knjeni ...** [swójbne mjeno].« Hdyž so to džěsću radži, smě jako přichodne džěčo »něhdyši wučer/něhdyša wučerka« před durje hić a nowe džěčo zabjerje rolu wučerja/wučerki a hra hraje so znowa. Jeli džěčo po pjeć pospytach wučerku resp. wučerja njenamaka, praša so wšitke džěći: »**Štó je wučerka?**« a wotpowědne džěčo so přizjewi: »Ja sym wučerka, knjeni ... [swójbne mjeno]!«

Witaj, ty tam, mi napřečo!

material: hudźba

... za wjetše
džěci

Džěci tworja jedne nutrkowne a jedne wonkowne koło, při čimž je w kóždym kole jenak wjele džěci. Hólcy a holcy přimnu so za ruku a kroča po hudźbje w kole – jedne koło wjerći so naprawo, tamne nalěwo. Hdyž so hudźba hasnje, wostanu wšitke stej a džěci nutrkowneho koła zwjertnu so tak, zo hladaja na džěci wonkowneho koła. Nětko stejitej sej přeco dvě džěsci napřečo a słyšitej namołwu, na př.: »Powědajtej sej, ...

- ... kelko bratrow abo sotrow maš.«
- ... što je twoje najlubše zwěrjo.«
- ... kak so twoja mać/twój nan směje. «
- ... kotre je najpřečelniše zwěrjo na swěće.«
- ... kotre je najsměšniše słowo, kotrež znaješ.«
- ... kotre zwuki rady słyšiš.«
- ... kotre wónje rady maš.«
- ... što by kuzłał/-a, hdyž by kuzlać móhl/-a.«
- ... što by chcył/-a wunamakać.«
- ... što sej docyła rady njewoblěkaš.«

Su so holcy a hólcy wo temje wuměnili, so hudźba zaso zaswěći. Džěci w nutrkownym kole so zaso zwjertnu. Wšitcy přimnu so za ruku, kole wjerćitej so w napřečiwnym směrje a hra hraje so znowa.

Powědaj mi wo sebi!

material:

- mjehka kóstka z folijemi na bokach, do kotrychž hodža so wobrazy zasunýc
- šěsć wšelakich wobrazow: taler z jědžu, barby, pleńčatko, hrajka, wóčko, prašak

Džěci kóstkujaj jedne po druhim a rěča wo wobrazu, kotryž su kóstkowali:

- »Moja najlubša barba je ...«
- »Najradšo jěm ...«
- »Jako pleńčatko mam rady ...«
- »Mojej wócce stej ...«
abo
- »Najradšo hrajkam sej z ...«

Hdyž kóstkujaj prašak, móže sej džěčo wuzwolić, što chce rady wo sebi přeradzić.

Porsty nas witaja

palc: Dobre ranje, witajće!
Štó z was hišće mučny je?

džěci wotmołwja

pokazowak: Džěci, ja mam prašenje:
kotry dzeń da džensa je?

džěci mjenuja wotpowědny dzeń tydženja

srjedźak: Póndžela*, haj, to so wě –
to tu tola wědža wšě!

pjeršćenjak: Prajće, što džens stanje so
w pěstowarni rjaneho?

džěci zhromadnje přemysluja

maluš: Hry hrać, spěwać budžemy.**
Rjany dzeń sej přejemy!

* wutoru, srjedu, štwórtk abo pjatk

** *móžne alternatiwy:*

Pjec a warić/ Paslič, twarić budžemy.

Sportować/ Pućować/ póndžemy.

Rejować/ Molować/ Hrajkać sej džens budžemy.

Narodniny swjećimy.

Wot 3 lět

Weronika Butendeichowa

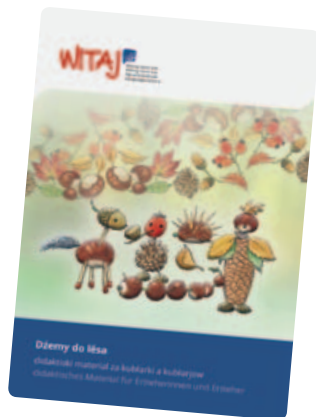

Džemy do lěsa

Didaktiski material za kubłarki a kubłarjow Didaktisches Material für Erzieherinnen und Erzieher

Rjadowak ze zběrku mnohostronskeho materiala
za džěło z džěćimi w pěstowarni a horće k temje
»lěš« – Inhalt des 166 Seiten umfassenden Ordners
»Wir gehen in den Wald«:

- > doporučenja za zaběry z džěćimi w lěsu: wopisanje
11 poskitkow (inkl. podačov k trěbnemu materialej,
doporučenjow k spěchowanju znajomosćow serbsčiny,
kopěrowanskich předłohow za projekty) – Empfehlungen
für 11 Waldprojekte
- > němsko-serbske słowne lisčiny – nic jenož za serbsčinu
wuknjacych! – deutsch-sorbische Wortlisten zum Thema
»Wald«
- > nowe a znate spěwy k temje »lěš«, inkluziwnje nahrawanjow (CD + QR-code) – Lieder
- > basnje a molowane hrónčka – Gedichte
- > sceniske hry a hódančka – Vorschulübungen etc.
- > krótkie ilustrowane powědančka – Geschichten
- > wobrazowy material a informacije wo lěsnych zwěrjatach – Bildmaterial
- > pokazki na hižo wozjewjene teksty k temje »lěš« w serbskich džěćacych knihach
- > wubraný material z časopisa »Lutki« zašłych lět

Neu – für Sorbisch lernende Erzieherinnen und Erzieher: Übersetzungen ausgewählter Texte
ins Sorbische sowie deutsch-sorbische Wortlisten zu Liedern, Gedichten, Bildmaterial etc.

wudawaćel: Domowina z. t. – Rěčny centrum WITAJ
rjadowak A 4 + CD, 166 stron, 10 €
delnjoserbsku předłohu zestajiła: Gunda Heyderowa
adaptacija, přeložki: Jadwiga Kaulfürstowa
skaz. č.: P-0/340/24

Dóstanjeće zajimawy rjadowak přez RCW.

WITAJ

Rěčny centrum
Rěčny centrum
Sprachzentrum
Language Centre

LUTKI – 23. lětnik
Cyłkowne zhotowjenje:
Domowina – Zwjazk Łužiskich
Serbow z. t., Rěčny centrum WITAJ
redaktorka:
Weronika Butendeichowa
Rěčny centrum WITAJ
Póstowe naměsto 2,
02625 Budyšin

telefon: (0 35 91) 55 04 00
e-mail:
sekretariat@witaj.domowina.de
fota: Shutterstock/Dora Zett
(titulak); RCW (str. 2, 6, zadnja
wobalka); freepik (str. 5); Shutter-
stock/Billion Photos (str. 7)